

Gediminas



Parengė:

Mintautė Valiuškytė IIIe

Indrė Eiliakaitė IIIb

Turinys:

- Apie Kunigaikštį Gediminą
- Tikrasis pašaukimas
- Gedimino valdymas
- Bandymai krikštytis
- Kryžiuočių nepasitenkinimas
- Gedimino laiškai
- Gedimino vidaus politika
- Gedimino užsienio politika
- LDK teritorijos
- Gedimino laimėjimai
- Paminklas LDK didžiajam kunigaikščiui Gediminui
- Geležinio Vilko legenda

Kunigaikštis Gediminas (1275-1341)

Pirmasis Lietuvos didysis kunigaikštis iš Gediminaičių dinastijos, puikus diplomatas ir vienas iš trijų garsiausių Lietuvos kunigaikščių.



Pašaukimas

- Skirtingai nuo daugelio savo pirmtakų ir vėlesnių valdovų, Gediminas nebuvo kunigaikštis karžygys.
- Jam priimtinesnė ir sėkmingesnė buvo diplomatinė veikla.
- Gediminą galima laikyti vienu žymiausių viduramžių Lietuvos diplomatų, atkreipusių į Lietuvą Europos dėmesį.



Valdymas

- LDK sostą Gediminas užėmė po Vytenio mirties.
- LDK valdė 25 metus – 1316-1341 m.
- Per Gedimino valdymo laikotarpį pasiekta viena didelė pergalė – Medininkų mūšyje 1320 m.



Bandymai krikštytis

- Gediminas ketino krikštytis du kartus: 1323-1324 ir 1341 m.
- Siuntė laiškus popiežiui ir Hanzos miestams, pranešdamas apie siekį krikštytis, nurodydamas svarbiausią kliūtį – vokiečių agresiją.
- Gediminas tikėjosi, kad krikštas pašalins Ordino pavojų ir pagerės krašto ekonominę, politinę ir kultūrinę raidą.

Gedimino laiškai

Būtent Gedimino laiškuose Vakarų Europai 1323 metais pirmą kartą paminėtas Vilniaus vardas, o ši pirmojo paminėjimo data, **1323**-ieji, laikomi Vilniaus įkūrimo metais.

Yra išlikę 6 iššifruoti Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino laiškai, parašyti 1323–1324 metais.



Kryžiuočių nepasitenkinimas

- Gedimino planams krikštytis priešinosi Vokiečių ordinas, kuris nuplėšė popiežiui siųsto laiško antspaudą, kad popiežius nepatikėtų Gedimino tekstu.
- Kryžiuočiai papirkinėjo žemaičių didžiūnus, puldinėjo ir taip sėjo visuomenės nepasitenkinimą.
- Gediminas bijojo rizikuoti valstybės vientisumu ir stabilumu, todėl 1324 m. buvo priverstas atsisakyti krikšto.



Gedimino vidaus politika

- Įtvirtinta didžiojo kunigaikščio valdžia, kuri rėmėsi feodalų luomu;
- Sustiprėjo valdymo sistema: susiformavo didžiojo kunigaikščio taryba;
- Lietuvos sostine tapo Vilnius;
- Į nukariautas sritis dažnai skyrė savo sūnus ir brolius;
- Gedimino laikais susidarė žymiai geresnės sąlygos žemdirbystei vystyti; miestams augti (Vilnius, Trakai, Kernavė, Kaunas); amatams ir prekybai kilti;
- Sustiprėjo Lietuvos kariuomenė

Gedimino užsienio politika

- LDK teritorijos plėtra į Rytus, varžantis su stiprėjančia Maskvos kunigaikštyste.
- Plėtė ryšius su Ryga ir Baltijos pajūrio miestais, suinteresuotais prekiauti su Lietuva.
- 1323 m. Rygos arkivyskupo, Livonijos Ordino ir Danijos karaliaus atstovai Vilniuje sudarė taikos sutartį su LDK
- Buvo diplomatas-įvairiais būdais stengėsi lengvinti kovą su kryžiuočiais.
- Prie Lietuvos prijungė daug teritorijų.
- 1323 – 1324 m. Lietuva perėmė iniciatyvą kare su kryžiuočiais.
- 1338 m. buvo pasirašyta Gedimino ir Livonijos Ordino taikos ir prekybos sutartis

LDK teritorijos



Gedimino laimėjimai

- Panaikinta LDK politinė izoliacija iš Vakarų Europos pusės.
- Žymiai sustiprėjo LDK karinė galia.
- LDK iš vidutinio dydžio valstybės tapo viena didesnių Europoje.
- Vilnius ėmė virsti europinio tipo miestu.



Paminklas LDK didžiajam kunigaikščiui Gediminui



Geležinio Vilko legenda



Šaltiniai:

- <http://www.biografas.lt/biografija/12-gediminas>
- <http://mokslai.lt/referatai/konspektas/27748.html>
- <http://www.vilnius-tourism.lt/turizmas/lankytinos-vietos/paminklai/paminklas-ldk-didziajam-kunigaiksciui-gediminui/>
- http://lt.wikipedia.org/wiki/Gele%C5%BEinio_Vilko_legenda

Ačiū už dėmesį! ·